

Toespraak Frans Weisglas, Juryvoorzitter Thorbeckeprijs voor politieke welsprekendheid, bij uitreiking prijs op 13 april 2010.

De Vereniging voor democratisch bestuur en vertegenwoordiging “ Thorbecke “ heeft in 1992 een wisselprijs voor politieke welsprekendheid ingesteld. Met deze prijs wordt beoogd het belang te benadrukken van de taal als instrument van communicatie tussen kiezer en gekozene en tussen politici onderling. De prijs wordt eens in de twee jaar toegekend aan een volksvertegenwoordiger die het vermogen heeft in redevoering en debat de aandacht van zijn toehoorders gevangen te houden door de beheersing van de retorica.

Vanavond is het dus weer het moment om met deze Thorbeckeprijs het belang van het woord in de politiek te onderstrepen. Woorden vormen het belangrijkste instrument van een parlementariër. Hij of zij vertolkt met die woorden zijn politieke opvattingen; bindt en wint daarmee huidige en toekomstige kiezers en houdt met goed geformuleerde en overtuigende argumenten voorstanders vast en weet in een debat tegenstanders te overtuigen. Helaas wordt er in debatten vaak te weinig naar argumenten geluisterd, omdat meningen van fracties en fractiewoordvoerders tevoren onwrikbaar vaststaan, al of niet verklonken in een regeerakkoord. Het zou ook voor het debat goed zijn wanneer het volgende regeerakkoord heel beknopt zou zijn en wanneer Kamerleden in parlementaire debatten lossier en vrijier van tevoren vastgemetselde fractiestandpunten zouden opereren.

De laatste jaren wordt door sommige parlementariërs ten onrechte gedacht dat men dichterbij de kiezer komt te staan door in parlementaire debatten grof taalgebruik te gebruiken. Ik ben ervan overtuigd dat de kiezers dat juist niet op prijs stellen en dat de kloof met de bevolking die men met dit taalgebruik denkt te overbruggen daardoor juist groter wordt. Begrijpelijk en duidelijk taalgebruik is goed, maar dat betekent niet dat Kamerleden grof moeten worden en zogenaamde straattaal moeten gaan spreken. Dat is slecht voor het aanzien van de politiek en van de Kamer. Voor de Kamervoorzitter is hier een taak weggelegd: het reglement van orde geeft hem of haar voldoende mogelijkheden om in te grijpen en om met het gezag van het Kamervoorzitterschap duidelijk te maken dat beledigingen en grove woorden in het huis van de democratie niet huis horen.

In een recent Kamerdebat dat ons allen nog wel op het netvlies staat nam de Nestor van de Kamer op eloquente wijze die taak op zich.

Dat brengt mij op de eerste van de drie Kamerleden die de jury van de Thorbeckeprijs op de “Top-drie” heeft geplaatst. Bas van der Vlies, fractievoorzitter van de SGP. Hij gaat binnenkort na 29 jaar de Kamer verlaten. Dat is begrijpelijk, maar jammer. Zijn ervaring, gezag en grote kennis van zaken zullen zeer gemist worden. In de loop der jaren heeft van der Vlies zich ontpopt tot het staatsrechtelijk geweten van de Kamer. Hij stijgt regelmatig boven het belang van zijn eigen fractie uit en handelt ten behoeve van het algemeen belang, het aanzien en de positie van de Kamer. Van der Vlies doet dat met onnavolgbaar taalgebruik, subtiel en met onderkoelde humor, maar zo nodig ook vlijmscherp. Hij is een ware redenaar in de traditionele zin van het woord.

De tweede in onze “Top-drie” is Alexander Pechtold. De fractievoorzitter van D66 is in enkele jaren gegroeid van “kereltje Pechtold” tot een Kamerlid van formaat. Hij bewijst dat met een fractievoorzitter die over grote retorische vermogens bezit, ook een kleine fractie er toe doet in de Kamer. Hij is een origineel en scherp debater, die op het goede moment met het juiste argument komt; een doorbijter die met zichtbaar plezier zijn werk als parlementariër doet. Dat hij van het juiste parlementaire hout is gesneden blijkt ook uit zijn aankondiging dat hij wanneer D66 weer zou gaan regeren als fractievoorzitter in de Kamer zal blijven. Dat is goed voor het dualisme en goed voor het parlementaire debat!

Die laatste aankondiging is ook gedaan door de derde parlementariër op onze lijst en de winnaar van de Thorbeckeprijs 2010. Hij of zij, nou vooruit Zij, is sprankelend en vaak verrassend in een debat. Zoals een van mijn mede-juryleden het formuleerde “ zij heeft zich losgeworsteld van het zure zeuren dat in sommige linkse kringen soms bon ton is “. Ze heeft in de loop der jaren steeds meer gezag verworven. Ze kan goed luisteren en zonodig lang zwijgen om vervolgens met scherpe timing het

debat naar haar hand te zetten. Wanneer het moet is zij een gepassioneerde terriër die vasthoudt en met een opeenvolging van scherpe en goed opgebouwde vragen doet wat een parlementariër behoort te doen: het de regering in eloquente woorden buitengewoon lastig maken. Met een mix van vaak gespeelde boosheid, creativiteit en werkelijke charme weet zij tegenstanders in een debat in de hoek te drijven. Maar zij kan het ook opbrengen om af en toe haar ongelijk uit te spreken en haar eigen rol en positie te relativeren. In een tijd van hypes en vervlakking toont zij aan dat wel degelijk een inhoudelijk debat kan worden gevoerd dat voor een breed publiek te volgen en interessant is.

Dames en Heren, mede namens mijn mede-juryleden Wilma Nanninga, Femke Avtalyon, Henk te Velde en Peter van der Geer , is het mij een groot plezier u bekend te maken dat de winnaar van de Thorbeckeprijs 2010 de fractievoorzitter van GroenLinks in de Tweede Kamer , Femke Halsema, is !